

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-
педагогічної роботи
Олександр ГОЛОВКО

» 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Ризик-менеджмент в міжнародному бізнесі

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»

освітня програма «Міжнародний бізнес»

вид дисципліни: за вибором

факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“ 30” серпня 2022 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к. е. н., доцент кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії Дерід І.О.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Протокол від “29” серпня 2022 року № 1

В.о. завідувача кафедри

(підпис) Ірина ДЕРІД
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи) «Міжнародний бізнес» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

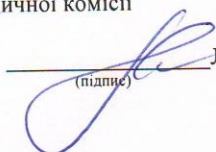
Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи)
«Міжнародний бізнес» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

(підпис) Ірина ДЕРІД
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “29” серпня 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис) Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Ризик-менеджмент в міжнародному бізнесі» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес» підготовки бакалавра спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»,

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Ризик-менеджмент в міжнародному бізнесі» є формування системи компетентностей, які необхідні для розробки, обґрунтування, прийняття та аналізу управлінських рішень в системі міжнародного бізнесу, що відзначається невизначеністю, а отже наявністю ризиків.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни «Ризик-менеджмент в міжнародному бізнесі»:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК 3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях

ФК12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.

ФК13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

ФК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

ФК 17 Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких структур, розробляти бізнес-план, застосовувати інноваційні підходи.

ФК 18 Здатність усвідомлювати зміст основних понять і законів міжнародного бізнесу, особливості організації та методи здійснення міжнародного бізнесу в умовах невизначеності;

ФК 19 Здатність управляти міжнародним бізнесом, розробляти та обирати конкретні стратегії розвитку бізнесу міжнародної компанії, в тому числі стратегію персоналу, фінансово-інвестиційну, конкурентну, маркетингову та інші, з урахуванням пріоритетів компанії та особливостей країн;

ФК 20 Здатність розв'язувати прикладні завдання в сфері обліку, аналізу, контролю, оподаткування міжнародного бізнесу.

ФК 21 Здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародного бізнесу.

1.3. Кількість кредитів - 3

1.4. Загальна кількість годин - 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	-й
Семестр	
5-й	-й
Лекції	
16 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Лабораторні заняття	
Не заплановано	год.
Самостійна робота	
58 год.	год.
Індивідуальні завдання	
1 контрольна робота (5 годин із самостійної роботи на підготовку)	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

ПРН4. Систематизовувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендегенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища/

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ПРН18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ПРН24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційноаналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.

ПРН25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища

ПРН 27. Розуміти основні поняття і закони міжнародного бізнесу, а також особливості його організації, обирати методи здійснення міжнародного бізнесу в умовах невизначеності;

ПРН 28. Управляти міжнародним бізнесом, розробляти та обирати конкретні стратегії розвитку бізнесу міжнародної компанії, в тому числі стратегію персоналу, фінансово-інвестиційну, конкурентну, маркетингову та інші, з урахуванням пріоритетів компанії та особливостей країн;

ПРН 29. Застосовувати набуті знання для розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, оподаткування міжнародного бізнесу.

ПРН 30. Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародного бізнесу

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність поняття ризику, класифікація ризиків, специфіка ризиків при міжнародному бізнесі

Зміст. Сутність поняття економічний ризик. Наукові підходи до визначення поняття ризику в підприємстві. Класифікація ризиків. Сутність політичного, виробничого, технічного, фінансового, галузевого та інноваційного ризиків, їх специфіка при міжнародному бізнесі

Тема 2. Сутність ризик-менеджменту та структура процесу управління ризиками

Зміст. Ризик-менеджмент та суб'єкти ризику. Міжнародні стандарти ризик-менеджменту. Процес управління ризиками за етапами. Етап планування управління ризиками. Етап ідентифікації ризиків. Якісний аналіз (оцінка) ризиків. Кількісний аналіз ризиків. Планування реагування на ризики (ухилення від ризику, прийняття ризику, зниження ризику, передача ризику). Диверсифікація, хеджування, лімітування, страхування, резервування коштів (самострахування). Моніторинг та контроль за ризиками

Тема 3. Політичний ризик в міжнародному бізнесі та управління ним.

Зміст. Сутність та специфіка політичного ризику. Основні види ризикових подій при політичному ризику в міжнародному бізнесі. Аналіз політичного ризику та структури, що ним займаються. Методи управління політичним ризиком.

Тема 4. Кадровий ризик в міжнародному бізнесі та управління ним.

Зміст. Сутність кадрового ризику. Класифікація кадрових ризиків. HR- менеджер та його роль в управлінні даним видом ризику. Ідентифікація кадрових ризиків у МБ. Кількісний та якісний аналіз кадрових ризиків. Методи управління кадровими ризиками в міжнародному бізнесі.

Тема 5. Ризик-менеджмент культурних ризиків в міжнародному бізнесі.

Зміст. Сутність культурного ризику. Основні типи культурних ризиків для міжнародного бізнесу. Сутність культурного інтелекту та його застосування при ризик-менеджменті культурних ризиків. Способи управління культурними ризиками.

Тема 6. Управління транспортними ризиками міжнародного бізнесу.

Зміст. Сутність транспортних ризиків. Виявлення транспортних ризиків. Кількісний та якісний аналіз транспортних ризиків. Основні способи управління транспортними ризиками. Моніторинг та контроль транспортних ризиків.

Тема 7. Специфіка ризиків у міжнародному туристичному бізнесі, способи управління ними.

Зміст. Зовнішні та внутрішні ризики туристичного бізнесу. Кількісний та якісний аналіз ризиків туристичного бізнесу. Основні способи управління ризиками туристичного бізнесу.

Тема 8. Управління інвестиційними ризиками в міжнародному бізнесі

Сутність інвестиційного ризику та його специфіка в міжнародному бізнесі. Інвестиційна невизначеність та методи її розрахунку. Інвестиційний ризик-менеджмент у ТНК. Страхування іноземних інвестицій

Тема 9. Управління валютним ризиком в міжнародному бізнесі

Сутність валютного ризику та його значення в міжнародному бізнесі. Види валютних ризиків. Способи управління валютними ризиками

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Сутність поняття ризику, класифікація ризиків, специфіка ризиків при міжнародному бізнесі	9	2	2			5
Тема 2. Сутність ризик-менеджменту та структура процесу управління ризиками	9	2	2			5
Тема 3. Політичний ризик в міжнародному бізнесі та управління ним.	9	2	2			5
Тема 4. Кадровий ризик в міжнародному бізнесі та управління ним.	9	2	2			5
Тема 5. Ризик-менеджмент культурних ризиків в міжнародному бізнесі.	9	2	2			5
Контрольна робота (та підготовка до контрольної)	5					5
Тема 6. Управління транспортними ризиками міжнародного бізнесу.	9	2	2			5

Тема 7. Специфіка ризиків у міжнародному туристичному бізнесі, способи управління ними.	9		2			7
Тема 8. Управління інвестиційними ризиками в міжнародному бізнесі	6	2	1			3
Тема 9. Управління валютним ризиком в міжнародному бізнесі	6	2	1			3
Екзамен (підготовка)	10					10
Усього годин	90	16	16			58

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність поняття ризику, класифікація ризиків, специфіка ризиків при міжнародному бізнесі	2
2	Сутність ризик-менеджменту та структура процесу управління ризиками	2
3	Політичний ризик в міжнародному бізнесі та управління ним.	2
4	Кадровий ризик в міжнародному бізнесі та управління ним.	2
5	Ризик-менеджмент культурних ризиків в міжнародному бізнесі..	2
6	Управління транспортними ризиками міжнародного бізнесу.	2
7	Специфіка ризиків у туристичному бізнесі, способи управління ними.	2
8	Управління інвестиційними ризиками в міжнародному бізнесі Управління валютним ризиком в міжнародному бізнесі	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1 1. Усім прочитати конспект за темою 1 2. Бути готовими до додаткових питань за темою 3. Згідно вашого номера в списку підготувати доповідь за відповідним номером питання, супроводити презентацією, а останні 1-2 слайди – це коротка інформація COFACE COUNTRY & SECTOR RISKS HANDBOOK 2021	5
2	Тема 2 1. Підготуватися до опитування за винесеними питаннями 2. Вирішити задачі та надіслати їх в якості відповіді 3. Бути готовим на семінарі пояснювати рішення	5
3	Тема 3 1. Обрати країну та зробити презентацію по ризикам цієї країни (за інструкцією, що міститься в завданні), надіслати презентацію 2. Виступити із доповіддю за презентацією 3. Відповідати на питання за темою	5

4	Тема 4 1. Бути готовими відповідати на додаткові питання за темою 2. Обрати одне із запропонованих проблемних питань, підготувати доповідь і презентацію на 3-5 слайдів (надіслати) 3. Виступити із доповіддю та презентацією на семінарі, відповісти на додаткові питання	5
5	Тема 5 1. Вивчити тему за конспектом та рекомендованою літературою 2. Підготувати доповіді за висунутими питаннями 3. В рамках доповіді провести аналіз культурної специфіки країни за критеріями Хофстеде	5
6	Підготовка до написання контрольної роботи	5
7	Тема 6 1. Вивчити тему за конспектом та рекомендованою літературою 2. Підготуватися до написання тесту 3. Підготувати доповіді за запропонованими темами	5
8	Тема 7 1. Вивчити тему за конспектом та рекомендованою літературою 2. Оберіть питання. Підготуйте виступ. Текст надішліть в Мудл. Із доповіддю підготуйтеся виступити на семінарському занятті 3. Відповідайте на додаткові запитання за темою	7
9	Тема 8 1. Прочитати конспект 2. Тренуватися вирішувати задачі за темою	3
10	Тема 9. 1. Прочитайте конспект 2. Оберіть одне із зазначених питань, підготуйте доповідь, наділіть її в якості відповіді, підготуватися виступити на семінарі 3. Підготуватися до вирішення задач на ефективність інвестиційних проектів 5. Підготуватися до написання тесту на валютні ризики	3
11	Підготуватися до письмового екзамену за наданими екзаменаційними питаннями. Вирішити тренувальні задачі до екзамену.	10
	Разом	58

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання – написання контрольної роботи під час самостійної роботи студента. На підготовку до контрольної винесено 5 годин із складу самостійної роботи. Контрольна робота проходить в дистанційному курсі, формат тесту, але з відкритими питаннями та розрахунками.

Питання для контрольної роботи з дисципліни «Ризик-менеджмент в міжнародному бізнесі».

1. Сутність поняття економічний ризик. Різні варіанти визначення ризику. Три елемента ризику (невизначеність, втрати, небайдужість)

2. Поняття подія ризику, джерело ризику, причини ризику, ймовірність, наслідки ризику, фактори ризику.

3. Класифікації ризиків
4. Суб'єкти ризику, ризик-менеджмент, управління ризиками. Процес управління ризиками (етапи і їх короткий опис)
5. Етап планування управління ризиками
6. Етап ідентифікації ризиків, методи збору інформації для ідентифікації ризиків, порівняння даних методів
7. Якісний і кількісний аналіз ризиків
8. Етап планування реагування на ризики. Основні види стратегій реагування на ризики.
9. Етап моніторингу та управління ризиками
10. Сутність і класифікація політичного ризику
11. Методи аналізу політичного ризику (метод великих турів, старих знайомств, кількісний метод, сучасний синтезний метод - поєднує якісну і кількісну оцінку, карти політичних ризиків)
12. Методи управління політичними ризиками
13. Кадровий ризик, його класифікації, специфіка кадрового ризику в міжнародному бізнесі
14. Цілі і завдання управління кадровим ризиком, об'єкти і суб'єкти управління кадровими ризиками
15. Кадровий профіль організації
16. Аналіз непрямих показників для виявлення ризикованих ситуацій по персоналу (опитування, анкетування), розшифровка отриманих результатів
17. Превентивні методи управління кадровими ризиками і методи відшкодування втрат
18. Аутсорсинг в області HR як метод зниження кадрового ризику
19. Лізинг персоналу як метод зниження кадрового ризику
20. Аутстафінг як метод зниження кадрового ризику
21. Основні типи культурних ризиків при веденні міжнародного бізнесу
22. Критерії Хофстеде
23. Основні типи культурних відмінностей, на які слід звертати увагу, щоб уникнути культурних ризиків
24. Знати культурні відмінності країн

Варіант 1 (приклад)

1. Дайте повну відповідь на теоретичне питання 5 б.
2. Задача 5 б.
На матрицю вірогідностей та наслідків ризиків або на управління ризиками за допомогою опціонів та ф'ючерсів
3. Дайте короткі відповіді на питання. По 1 б. за кожну правильну відповідь
- 3.1
- 3.2
- 3.3
- 3.4
- 3.5

7. 7. Методи навчання

Методи навчання – взаємодія між викладачем і студентами, під час якої відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок від викладача до студента, а також самостійної та індивідуальної роботи студента.

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання за освітньою компонентною «Ризик-менеджмент в міжнародному бізнесі»

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання
ПРН1.	Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.	Дискусія, самостійний пошук інформації, робота в команді над генеруванням ідей, їх презентація
ПРН2.	Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.	Лекція; пошук джерел інформації, в тому числі в іноземних джерелах
ПРН3.	Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.	Розробка презентацій в рамках підготовки доповідей, практика користування різними елементами дистанційного навчання
ПРН4.	Систематизовувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендегенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища	Лекція, конспектування основної інформації, виконання творчих завдань з аналізу політичного та культурного ризиків
ПРН7.	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	Вирішення аналітичної задачі, Вирішення кейсів. Підготовка аналітичних доповідей.
ПРН11.	Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.	Підготовка презентацій та доповідей, виклад своєї думки в теоретичних питаннях тестів, контрольний, екзамені

ПРН18.	Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.	Читання рекомендованих наукових статей, пошук відповідних звітів, підготовка доповідей, дискусія
ПРН24.	Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.	Вирішення аналітичної задачі, тести, дискусія
ПРН25	Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища	Виступи із доповідями, презентації
ПРН 27	Розуміти основні поняття і закони міжнародного бізнесу, а також особливості його організації, обирати методи здійснення міжнародного бізнесу в умовах невизначеності;	Підготовка доповідей, виступи з дискусіями, участь у щорічній кафедральній конференції зв відповідними тематиками
ПРН 28.	Управляти міжнародним бізнесом, розробляти та обирати конкретні стратегії розвитку бізнесу міжнародної компанії, в тому числі стратегію персоналу, фінансово-інвестиційну, конкурентну, маркетингову та інші, з урахуванням пріоритетів компанії та особливостей країн;	Лекції, вивчення публікацій практиків із ризик-менеджменту, вирішення задач
ПРН 29	Застосовувати набуті знання для розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, оподаткування міжнародного бізнесу.	Лекції, вивчення публікацій практиків із ризик-менеджменту, вирішення задач
ПРН 30.	Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародного бізнесу	Лекції, дискусії, презентація доповідей та дослідження відмінностей країн на основі критеріїв Хофстеде, карт політичних ризиків

8. Методи контролю

Метод контролю – це система дій, націлена на перевірку знань студента. У даному курсі дисципліни «Ризик-менеджмент в МБ» використовуються наступні форми контролю:

- усний контроль, що по своїй сутності передбачає діалог і перевірку репродуктивного відтворення студентом отриманої інформації;
- виступи із доповідями та презентаціями;
- дискусія, що передбачає активний диспут між усією групою та викладачем стосовно знаходження відповіді на поставлене питання;
- обговорення наукових статей з тематики семінарського заняття ознайомлення з якими винесене в самостійну роботу студента;
- перевірка письмових домашніх завдань на закріплення матеріалу;
- поточний тестовий контроль за темою;
- письмовий контроль у вигляді написання контрольної роботи, що містить як завдання, що потребують розгорнутої відповіді, так і тести та задачі;
- підсумковий контроль у вигляді письмового екзамену.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота								Екзамен	Сума		
Семінарські заняття										Контрольна робота	Разом
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8-9				
5	7	8	5	5	5	5	5	15	60	40	100

Критерії оцінки успішності та результатів навчання

1. За кожне семінарське заняття встановлено максимальну кількість балів, що їх можна отримати, виконавши усі запропоновані завдання повно та без помилок. Зазвичай сюди входить відповідь на запитання, винесене на обговорення на семінарське заняття, або виступ з проблематики, винесеної у самостійну роботу студента, перевірка завдань, винесених на самостійну роботу, а також чіткі короткі відповіді студента на додаткові питання викладача в рамках, винесеної на обговорення теми. Якщо студент плутано та неповно відповідає на основне питання, не відповідає на додаткові питання – його бал знижується. Підвищити його студент може, проявляючи подальшу активність на семінарі, відповідаючи на питання, поставлені іншим студентам, якщо ті не знають відповіді. Деякі теми також передбачають колективну роботу над розгадуванням кросвордів за темою та написання поточних тестів за темою.

Зниження балу відносно максимально виділеного на кожну тему відбувається з наступних причин:

- Студент виконав не всі завдання;
- Студент невпевнено презентував свою роботу;
- Студент не може відповісти на питання за темою і не підтримує дискусію;
- Студент пройшов тести з помилками;
- Студент неправильно зробив розрахунки;
- В роботі студента відсутні самостійність

2. У курсі дисципліни передбачено 1 контрольну роботу. Контрольна робота виконується в аудиторії і передбачає певну кількість балів за кожне із завдань у варіанті. Повне і правильне виконання усіх завдань дає максимальний бал.

Структура варіанту контрольної роботи

1. Дайте повну відповідь на теоретичне питання 5 б.
2. Задача 5 б.

На матрицю вірогідностей та наслідків ризиків або на управління ризиками за допомогою опціонів та ф'ючерсів

3. Дайте короткі відповіді на питання. По 1 б. за кожну правильну відповідь
 - 3.1
 - 3.2
 - 3.3
 - 3.4
 - 3.5

3. Підсумком вивчення дисципліни є складання письмового екзамену. Макет білету та приклад білету надається студентам заздалегідь разом із питаннями до екзамену та переліком тем, із яких в екзамені зустрічатимуться задачі. Біля кожного завдання в екзаменаційному білеті проставлено максимальну кількість балів, що їх можна отримати за наявності чіткої, правильної відповіді.

СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА №

1. Дайте розгорнуту відповідь на питання 10 б.
2. Дайте відповіді на короткі питання: по 3 б. за правильну відповідь 5 питань
3. Вирішіть задачу (15 б.)

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Актуальні проблеми міжнародного бізнесу : кол. монографія/ С. І. Архієреєв, В.О. Бабенко, Є. М. Воробйов та ін. ; за наук. ред. С. І. Архієреєва, В. І. Сідорова. – Харків: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2019. – 264 с.
2. Ризик-менеджмент: навчальний посібник для здобувачів спец. 051 «Економіка» та 073 «Менеджмент» /З.Д. Калініченко . Дніпро: ДДУВС, 2021. 224 с.
3. Ризик-менеджмент : навч. посібник для студ. спец. 281 «Публічне управління та адміністрування» / В.М. Мороз, С.А. Мороз. – Харків : НТУ «ХПІ», 2018. – 140 с.

4. Ризик менеджмент [Електронний ресурс] : конспект лекцій для студентів спеціальності 073 "Менеджмент" першого бакалаврського рівня / Г. В. Демченко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. – 74 с.
5. Старостіна А. О., Кравченко В. А. Ризик-менеджмент: теорія та практика: Навч. посіб. – К.: ІВЦ "Видавництво «Політехніка»", 2004. – 200 с.
6. Стрельбіцька Н.Є. Управління ризиками у зовнішньоекономічній діяльності: конспект лекцій.– Тернопіль.: Тернопільський національний економічний університет, 2010
7. Стешенко О. Д. Ризикологія: Навч. посібник. – Харків: УкрДУЗТ, 2019. – 180 с., рис. 24, табл. 8.
8. Ризик-менеджмент у міжнародному бізнесі : словник-довідник для студентів напряму підготовки «Міжнародний бізнес» / уклад. І. О. Дерід. – Харків : ФОП Бровін О.В., 2017. – 28 с.
9. ERM, enterprise risk management : issues and cases / [edited by] Jean-Paul Louisot, Christopher H. Ketcham. Printed in Great Britain by CPI Group (UK). 2014. 262 p.
10. Lam J. Enterprise risk management : from incentives to controls James Lam.. USA. 2014. 476 p.

Допоміжна література

1. Дергачова, В., & Манаєнко, І. Ризикологія: управління, проекти, тренди та перспективи. *Підприємництво та інновації*, (2020). (11-1), 24-31. <https://doi.org/10.37320/2415-3583/11.4>
2. Дерід І.О., Телиженко А.. Ризики країн в контексті міжнародного бізнесу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*, 2022, Вип. 42. С. 48-54 URL: <http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/index.php/42-2022>
3. Дерід І.О. Гармаш Ю. Кадрові ризики у міжнародному бізнесі. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм». – 2017. – Вип. 6. – С. 33-37
4. Дерід І.О., Гаутам Д.К., Коротков Є.М.. Управління політичними ризиками в міжнародному бізнесі . Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – № 16. – С. 43-47. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/issue-16-2017>
5. Дюгованець О.М. Комплексний аналіз управління ризиками в галузі міжнародного бізнесу / О.М. Дюгованець. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Вип. 6 (частина 1).– С. 92-96
6. Коломієць Г.М. Ризик-менеджмент як фактор сталого розвитку світової економіки/ Г.М. Коломієць . *Актуальні проблеми економіки*. 2015. №3 (165). С. 43-49
7. Швець Ю.О. Ризики в діяльності промислових підприємств : види, методи оцінки та заходи подання ризику // *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Міжнародні економічні відносини та світове господарство*.– 2018. – Вип. 17. – С. 131-135

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Вяткін В.Н. Ризик-менеджмент. 2018. URL: https://stud.com.ua/172745/strahova_sprava/rizik-menedzhment
2. Інтернет-портал для управлінців. – Режим доступу: <http://www.management.com.ua/interview/>
3. Панасенко О. Ризики в міжнародній підприємницькій діяльності. URL: <http://dSPACE.wunu.edu.ua/bitstream/316497/20879/1/93-95.pdf>

4. Ризик-менеджмент у міжнародному бізнесі: методичні рекомендації до семінарських занять та самостійної роботи студентів спеціальності «Міжнародні економічні відносини», освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес», першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / уклад. І. О. Дерід. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. – 24 с.
5. Управління ризиками [Електронний ресурс] : навчальний наочний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» / М. О. Кравченко, К. О. Бояринова, К. О. Копішинська ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 18 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 432 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/43528>
6. AON's 2020 Risk Map Report: A Review and Response. [Electronic Resource]. – Way of access : https://www.aon.com/getmedia/30829978-e82a-47eb-b58b-021a22daa994/2020_risk-maps-report.aspx
7. Business Environment Risk Index . – Режим доступу <http://www.beri.com/Publications/BRS.aspx>
8. Country reports [electronic resource] / Allianz trade . – https://www.allianz-trade.com/en_global/economic-research/country-reports.html#country-reports
9. Geopolitical Threats for the Year Ahead: Marsh's Political Risk Map 2019 [electronic resource] / MARSH, January 2019. – Mode of access: <https://www.marsh.com/us/campaigns/political-risk-map-2019.html>
10. Karp, V., & Shtogrin, K. (2020). Системні ризики для інвестиційної діяльності в умовах глобальної невизначеності. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм, (12), 140-148. <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2020-12-14>
11. Our methodologies [electronic resource] / Euler Hermes Group. – Mode of access: <http://www.eulerhermes.com/economic-research/our-methodologies/Pages/methodologies.aspx>
12. Political Risk Services . – Режим доступу: <http://www.prsgroup.com/about-us/our-two-methodologies/prs>
13. Zaman Tanim M. M. Risk Management in International Business Handbook. URL: https://www.researchgate.net/publication/331346181_Risk_Management_in_International_Business_Handbook

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії обмежень освітній процес в університеті здійснюється за дистанційною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі заняття;
- дистанційно на платформах Moodle (<https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3274>) викладаються вичитані лекції та завдання на практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи, можливе написання контрольної роботи, передбаченої навчальним планом;
- Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень надається можливість скласти **екзамен дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Ризик-менеджмент в міжнародному бізнесі», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3274>.